

І жуку наугайтес,
И свого не цурайтес...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Адреса
Ректорії і Адміністрації:
"Svoboda", 81-83 Grand St.,
Jersey City, N. J.
Тел: HENDERSON 4-0237
УНС: HENDERSON 5-8740

РІК LXIV. Ч. 59. ДЖЕРСІ СІТІ і НЬЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 28-го БЕРЕЗНЯ 1957 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 28, 1957 No. 59. VOL. LXIV.

ТВАЙНІНГ ГОЛОВЮ ОБ'ЄДНАНИХ ШЕФІВ ШТАБУ

Вашингтон. — Президент Айсенгавер найменував до теперішнього шефа штабу лютування генерала Натана Ф. Твайнінга на голову Об'єднаних Шефів Штабу. Генерал Твайнінг обійме нове своє становище 15-го серпня, цього року, коли теперішній голова Об'єднаних Шефів Штабу адмірал Артур В. Радфорд відійде на емеритуру, неможучи займати того становища впродовж третьої каденції. Генерал Твайнінг буде першим лютуном, який займатиме те високе становище. Крім того Президент порівняв ще інші зміни на керівних становищах в збройних силах цієї країни. Так секретар лютування Доналд А. Кворлес буде заступником секретаря оборони. Дехто гадає, що теперішній секретар оборони Чарльз Е. Вилсон зрештешу влітку цього року, і тоді Кворлес буде найменшований на його місце. Далішні номінації такі: підсекретар лютування Джеймс Г. Даллес став секретарем лютування, бо цей пост опорожнився після відходу Кворлеса. Генерал Томас Д. Вайт зайняв становище шефа штабу лютування, яке досі займав генерал Твайнінг. Адмірал А. А. Бирк найменшований на наступну дворічну каденцію як шеф морських операцій. Тільки шеф штабу армії генерал Максвелл Тейлор не був порушений тими змінами, бо його чотирирічна каденція кінчається аж 29 червня 1959 року. Кворлес займе становище заступника секретаря оборони, що його досі займав Р. В. Роджерс.

Сенатська комісія продовжила теперішні податки від продажу і корпорацій

Вашингтон. — Сенатська Фінансова Комісія продовжила на 15 місяців, це значить до кінця червня 1958 року, теперішні податки від продажу і від корпорацій. Згідно з законом з 1952 року ті податки мали б бути автоматично зменшені з днем першого квітня ц. р., це значить вже в найближчий понеділок, і тоді держава скарибниця втраді б річно коло 3-ох мільярдів доларів. Одновременно ця комісія відкинула внесок на зменшення податків дрібним підприємствам. Голова цієї комісії Геррі Ф. Бирд заявив, що треба негайно ухвалити продовження податків від продажу і від корпорацій в теперішній висоті, бо інакше "уряд мав би велику втрату в прибутках". Сенатор Ліндон Б. Джексон, провідник демократичної більшості в Сенаті, заявив, що повний Сенат може голосувати над цим законопроектом в середу, 27-го березня. 28-го березня його має прийняти Палата Репрезентантів, а в суботу, 30 березня, його має підписати Президент.

Кітінг вносить законопроект в справі заступства президента ЗДА

Вашингтон. — Республіканський конгресмен, який є членом Правничої Комісії в Палаті Репрезентантів, Кеннет Б. Кітінг заявив, що він приготує законопроект про те, хто і коли мав би вирішувати, що президент ЗДА не може виконувати своїх обов'язків. Переслухання в цій справі мали б відбутись вже 1-го квітня ц. р., бо підкомісія просила генерального прокуратора Герберта Брауєлла, щоб той з'явився в цій справі.

Бек не хоче відповідати в Сенатській Слідчій Комісії

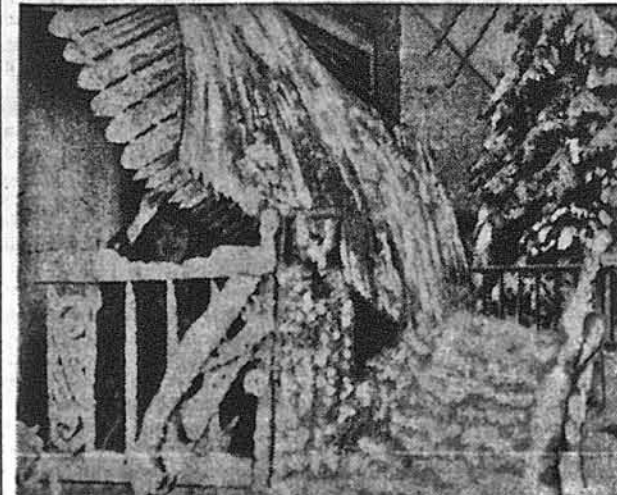
Вашингтон. — Голова Братства Шоферів Дейв Бек 26-го березня з'явився перед окремою Сенатською Слідчою Комісією, яку очолює сенатор Джон М. МакКеллен, але поклікувався коло 40 разів на свої конституційні привілеї і не хотів відповідати на запити членів і урядовців цієї комісії, які не хотів пред'являти комісії своїх фінансових документів, бо боїться, щоб його не судили за складання фальшивих податкових згадань. Голова Американської Федерації Праці — Конгресу Індустріальних Організацій Джордж Міні скликав на 29 березня Виконувачу Рад цієї організації на надзвичайний збори, бо, згідно з ухвалою, треба б виключити Бека з управи організації тому, що він поклікувався на п'яту поправку до конституції. Але Бек заявив журналістам, що зовсім не думає ризигувати з свого становища.

Німеччина сподівається одержати атомову зброю від ЗДА

Вашингтон. — Ген. Адольф Гойзінгер, голова штабу штабів НАТО, в розмові з журналістами ген. Гойзінгер заявив, що справа засоблення європейських армій атомовою зброєю є справою всіх держав НАТО, а не однієї Німеччини. Гойзінгер відмовився відповісти на питання, чи він переговорюватиме в цій справі з американським урядом або командувачем.

● Джеймс Фланнері з Бруксу, Н. Й., відзначив своє звільнення з війська, зрізав дерево, що росло на вулиці перед домом, в якому він мешкає. І суді Джеймс Фланнері твердить, що не пригадає собі цієї події, але радо заплатив 95 доларів, за які посадив інше дерево на тому самому місці.

СНІГОВІЯ В СТЕПАНХ "ВЕЛИКОЇ РІВНИНИ"

На фото: засніжений снігом дім в Омага (Небраска). Висхідок сніговий була припинена всі комунікації і згинуло яких 40 осіб.

ДОЛЛЕС СУМНІВАЄТЬСЯ, ЧИ ЄГИПЕТ МАЄ ПРАВО ОБМЕЖУВАТИ ПЛАВБУ НА СУЕЗЬКОМУ КАНАЛІ

Вашингтон. — У вівторок 26 березня ц. р. державний секретар Джан Фостер Доллес алаштував свою першу пресову конференцію після американсько-британських нападів, що відбулись наприкінці минулого тижня на Бермудах. Під час своєї пресової конференції Доллес поставив критично до слухності вимог єгипетського президента Насера в справі виведення військ ОН з району Гази і з Шарм ель Шейх в затоці Акабі і заперечив право Єгипту викладати ці війська в зазначених територіях. В дальшому Доллес висловив сумнів щодо права Єгипту обмежувати плавбу на Суецькому каналі і виключувати Ізраїль від користування цим каналом. Висловлюючи своє критичне ставлення до домагання Насера, Доллес відносно часів і умов заперечив рішення встановлення під час конференції на Бермудах якоїсь спільної британсько-американської політики в справах Середнього Сходу, зокрема в ставленні до Насера, заявивши, що в розвитку подій на Середньому Сході було і є стільки непередбачених наслідків і можливостей, що просто немає ніякого глузду встановити договірною конкретну політику чи конкретні заходи для розв'язки проблем, які можуть там виникнути. Щодо плавби в затоці Акабі, оспорованої Єгиптом, то З'єднені Держави планують звернутись за вирішенням в цій справі до Міжнародного Трибуналу в Газі. У зв'язку з нарадами генерального секретаря ОН Дага Гаммершилда з през. Насером у Каїро, Доллес висловив "обережний оптимізм" щодо їх вислідів, заявляючи водночас, що він не має вичерпного зведення про перебіг цих нарад.

Гаммершилд закінчив свої наради в Єгипті

Каїро. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй Даг Гаммершилд закінчив у вівторок 26 березня свої наради з президентом Насером і єгипетським міністром закордонних справ д-ром Махмудом Фаузі, після чого наразився до командантою міжнародної поліції, своїм заступником д-ром Радфом Ванчом, керівником очисувальних робіт в Суецькому каналі генералом Вілером й іншими урядовцями ОН, що перебувають на Середньому Сході. За часописним інформаційним Насер поступився в Ізраїлю.

Помер Едвард Еріо

Париж. — У шпиталі св. Євгенії нещодавно Полю, помер у вівторок 26-го березня в 4 год. по пол. Едвард Еріо у віці 84 років. Це був один із найвпливовіших державних мужів і політиків Франції в роках між двома світовими війнами. Він був впродовж майже 50 років посадином Люїю і тринадцим прем'єром Франції та належав — поруч із Пуанкаре, Мілльраном, Бріаном і Люком — до найвпливовіших представників Франції, яка після Версальського договору в 1919 році стала наймогутнішою сухопутною потугою в Європі. Він був головою французької радикальної партії, яка насправді є ліберально-міщанською політичною партією. Як титулярний голова цієї партії він фігурував аж до своєї смерті, залишаючи справжнє керівництво партією Мендес-Франсові. Він був палким прихильником Лігії Націй і пацифістом, і в тому характері вірив пропагандизмом "миролюбності" газетам московських большевиків. В Україні придбав собі злу славу після того, як, відвідавши під час страшного голоду в 1933 році, заявив після свого повернення до Франції, що ніякого голоду він ніде не помічав. За німецької окупації Франції в останній війні він відмовився в будь-який спосіб співпрацювати з французьким урядом у Віші і перебував разом із своєю дружиною в в'язниці аж до визволення його альянськими військами. Після того він став знову головою французького парламенту. Президент Франції Рене Коті і всі найвищі французькі представники висловили своє співчуття.

Едвард Еріо

СОВЕТИ ПОГРОЖУЮТЬ ЗНИЩЕННЯМ НОРВЕГІЇ

СОВ. ПРЕМ'ЄР БУЛГАНІН ПРИСЛАВ НОТУ ПРЕМ'ЄРОВІ ГЕРДГАРЗЕНОВІ З ПОГРОЗАМИ У ЗВ'ЯЗКУ З ЧЛЕНСТВОМ НОРВЕГІЇ В НАТО

Осло. — Норвезький прем'єр Ейнар Гардзєн дістав великого листа від совєтського прем'єра Ніколая Булганіна, в якому той останній цілком недвозначно погрожує Норвегії повним знищенням водневими бомбами, якщо Норвегія стане випадною прикордонною базою для держав НАТО у війні проти СССР. Вправді Булганін "з призначенням" стверджує, що Норвегія дотримувала свого приречення і не дозволила на територіях на її території чужих військових баз, але, мовляв, внаслідок приналежності до НАТО, ця ситуація може "через день" змінитись, хоч би навіть "проти волі норвезького народу". На той випадок — пише Булганін — Совєтський Союз, у відповідь на "агресивну акцію", був би примушений "вжити якнайенергійніших заходів", щоб завдати нищильний удар проти агресора, а також проти баз, стачіонованих недалеко наших кордонів". Булганін пригадає, що в такому випадку, з уваги на широкі досягнення ділянки новітніх ядерних бомб, потерпіли б не тільки самі військові об'єкти. Мовляв, коли одна воднева бомба діє в промірі кількості миль і може принести шкоду куди більшій країні, ніж Норвегія, то що й казати про наслідки для Норвегії від більшості кількості таких бомб. Однак Булганін зазначає, що своєю ноті, що він не домагається "негайного" виступу Норвегії в НАТО. Він тільки "інформув" і "пригадає" Норвегії "діясну ситуацію", бо до такої "діястости" зобов'язують, мовляв, "директоризувати" що останню ноту, як ські взаємини", існуючі між цими двома державами. В об'єднаний совєтській ноті говориться на вступі про те, як то знаменито розвиваються совєтсько-норвезькі взаємини після минулорічної візиту в Москву норвезького прем'єра і міністра закордонних справ, а кінчається та нота вказівкою на Фінляндію. Ось, мовляв, між Совєтами і Фінляндією існують прегарні сусідські взаємини, — та чому ж такі самі взаємини не могли б панувати також між СССР і Норвегією? — Як відомо, то Фінляндія, здана цілком на ласку-неласку Совєтів, проголосила "нейтральність" і користає тільки з тієї обставини, що вона служить Совєтам як пропагандийний аргумент, що вони, Совєти, ніби шанують суверенність також малих і безборонних країн. У цій своїй ноті до Норвегії Булганін використав знову нагоду, щоб лаятись на американську "агресивну" політику, підкреслюючи з пропагандивних моментів "миролюбності" зусилля Совєтів та погрожувавши знову бомбардуванням також Америки на випадок війни, бо, мовляв, новітня воєнна техніка, особливо керовані ракети, не знає такої перешкоди, як віддалі.

Збентежена норвезька преса вважає, що нота Булганіна має за свою першу ціль — допомогти норвезьким комуністам у найбільшій виборчій кампанії, однак не виключає, що в майбутньому Москва конкретно домагатиметься від Норвегії — виступити з НАТО. В усьому разі, вся західна преса характеризує цю останню ноту, як ські взаємини", існуючі між цими двома державами.

Москва обвинувачує ЗДА в готуванні "агресії" на Альбанію

Москва. — Московський чамоспис "Правда" виступив з обвинуваченням проти З'єднаних Держав Америки, мовляв, вони організують "ударні мілітарні з'єднання", щоб напастись з їх допомогою на Альбанію й усунути існуючий там комуністичний режим. Водночас із цим "Правда" обвинувачує ЗДА у висиланні "шпигунів і провокаторів" не тільки до Альбанії, яка є найменшою з-поміж совєтських сателіт державою, але й інших сателітних країн. Виступила "Правда" із цими обвинуваченнями в дописі свого кореспондента з Альбанії, який сповіщає, що американці скидають безпуну на Альбанію своїх парашутистів, привоженних туди на чотирьох моторних літаках. Ці парашутисти зодягнені в селянський одяг і збираються в лісах, де вони організують "ударні з'єднання" проти комуністичного режиму. Згідно з повідомленням московського кореспондента в Тірані (столиця Альбанії) відбувся процес колишнього гвардіста короля Зогу, який мав бачити й усунути існуючий там комуністичний режим. Водночас із цим у дописі згадується, що комуністична влада мала розкрити недавно в Тірані широкомасштабну змову а н і комуністичну змову і що на пограниччях південної і північної Альбанії зловлено десятки шпигунів і саботажників.

У СВІТІ

Ліля Ернбург, один із перших совєтських пропагандистів — письменників, виступив з "оборонною американської культури" проти закиду Александра Казем-Бека, який, провівши 15 років в ЗДА, вернувся недавно "на родину" і виступив у "Літературній Газеті" з статтю, в якій заявляв, що Америка не створила ніякої власної культури. Ернбург наводив приклади давніх і нових американських письменників і науковців світової слави, а на закид Казем-Бека, що мільйони американців не знають творів Марка Твена, Джека Лондона, Сінклера чи Гемінґвея, відповідає, що за його молодих років (ніби тепер уже наближається до 100 років) росіяни не знали нічого про Чехова або Горького.

● Генерал Мендел Тейлор, шеф штабу Армії ЗДА, підлаштував поїздку на Далекосхід. Він уже відвідав Японію, Південну Корею і Формозу, провівши з найбільшими тамтешніми державними особами і військовиками ділові розмови.

● Араби в районі Гази не задоволені життям і бажали повернутись до своєї батьківщини в Єгипетській владі, але коли вони вернулись, жалували за адміністрацією міжнародної поліції Об'єднаних Націй. За короткий час, коли цивільна адміністрація перебувала в руках міжнародної поліції в районі Гази, можна було дістати газетину і хліб куди крадіжко жисті, бо військові з'єднання ОН мали американську мунду.

● Як адьютанта при генералі Гансові Шпайделері, командувачому сухопутними військами НАТО на Середню Європу призначено англійського капітана Фредеріка Лассеттера. Це — перший випадок в історії німецької і англійської армій, коли німецький командувач англійцем. Фредерік Лассеттер має 26 років і добре володіє німецькою мовою.

● Лівні Деббінґ, теперішній лідер алжирських націоналістів, заявив на святі роковин незалежності Тунісії, що алжирські араби не перестануть воювати проти Франції і не розпочнуть ніяких переговорів, поки французький уряд не визнає в принципі право Алжиру на незалежність. Неприємні ставлення алжирських націоналістів скріплює позицію французького прем'єра Молле, атаманського за продовження війни в Алжирі. Він і його намісник в Алжирі, Роберт Лакост, виступають за шпигунів і саботажників.

В Аргентині сконфіскували американську електривню

Буенос Айрес. — Директор провінції Кордоба Мекордо Галлардо Валдес видав заарештування, згідно з яким удержавлено американську електривню в місті Лас Варільяс. Це була мала електривня, яка мала тільки 1,500 клієнтів, і її вартість виносить 330.000 доларів. Голова Ради Директорів Центрально-Аргентинської Електричної Компанії Оскар Д. Лісголі вислав із того приводу депешу до тимчасового президента Аргентини Педро Е. Арамбурі, в якій протестував проти того, "несправедливого кроку" провінційного уряду. Та губернатор провінції Кордоба Валдес такий взяв під свою контролю цю електривню і визначив для неї свій заряд. Саме то-

В АМЕРИЦІ

● Колишній президент Геррі С. Трумэн 2-го травня ц. р. університеті лекцію на тему "Виступ на президента ЗДА".

● Департамент пошти утримує свою вимогу збільшити поштові оплати, стверджуючи, що в європейських державах оплата за пересилку звичайного листа коштує в Німеччині 4,8 центів, Франції — 4,3, Бельгії — 4, Норвегії — 4,2, Швейцарії — 4,6, Швеції — 4,3 центів. Як відомо, в ЗДА пересилка звичайного листа коштує 3 центи.

● Вісім абсолютистів Гарвардського університету протестують проти викладів д-ра Р. Опенгеймера. Вони твердять, що "моральні засади д-ра Опенгеймера, сумнівні", бо його не допустили до атомових тасмич, хоч і визнавали за "любовного громадянина ЗДА".

● Наяс невідомою особою замовлено банкноту 100.000.000 одинцотих монет. Цей банк не має такої кількості одинцотих, і буде збирати їх впродовж ціло-

го року, щоб задовольнити вимогу цієї особи.

● Сенат погодився підкласти сплату Англією цюгоричної рати в сумі 134.400.000 доларів, яка є частиною боргу, що його Англія застала в ЗДА під час другої світової війни.

● Сенатор Стайлес Бріджес, який є головою Республіканської Сенатської Політичної Комісії, заявив, що він є проти затвердження ірмінації на амбасадора в Манілі Чарльза Е. Болена. У 1953 р. Бріджес був також проти номінації Болена на амбасадора в Москві.

● Посадок столичні Ірландії Дубліну Роберт Бріку об'їхав уже 24 американські міста, в яких між іншим, старався допомогти алжирці для Жидівського Комітету 100.000.000 доларів. Сам Бріку — жидівського походження.

● Голова Фонду Республіки Роберт М. Гатчінс повідомив, що цей фонд призначив 100.000 доларів для Комісії допомоги американським індіанцям.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879 Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НА ШЛЯХУ ДО ОБ'ЄДНАННЯ

Понеділок 25-го березня 1957 року перейде до історії, як одна із переломових дат в історії Європи. Цього дня на Капітолійському Угрі в Римі представники шістьох європейських держав підписали два договори. Один з них передбачає створення спільного європейського ринку, або т. зв. митну унію, в межах якої увесь торговельний і особистий рух зможе відбуватися без обмежень, значить без тарифів і паспортних бар'єрів. Другий договір встановлює співпрацю шістьох європейських держав у ділянці розвитку і використання атомової енергії для мирних цілей. Уточнює підписані договори мають бути ратифіковані парламентами кожної з шести країн: Франції, Західної Німеччини, Італії, Бельгії і Люксембургу.

Населення всіх шести держав, що підписали згадані договори, нараховує 160.000.000 осіб. Їх економічне об'єднання дозволить їм з допомогою атомової енергії розбудувати спільну масову промисловість, що дозволить своїм розміром американській. Торгівля цих шести країн із зовнішнім світом, коли їх трактувати спільно, вже сьогодні розміром і значенням дорівнює торгівлі З'єднаних Держав Америки, а їхня продукція стала перевищати вже нині продукцію Советського Союзу. Завдання цих договорів, що має бути здійснене на протязі 12-17 років: скасувати митні бар'єри та торговельні обмеження на всьому просторі від Пінінського до Адріатичного моря, встановити вільну вільну праці, капіталу і товарів, створити спільну митну унію, що репрезентуватиме ці держави у їх ділох і торговельних взаєминах із зовнішнім світом і об'єднати всі засоби шістьох націй для спільного розвитку та використання атомової енергії. У зв'язку з цим буде створений спільний інвестиційний банк з капіталом в сумі одного мільярда доларів для індустрійної модернізації і економічної експансії.

Значення підписаних північних сьогас далеко поза економічні цілі і завдання. Це — як підкреслюють політичні обсерватори — черговий крок для здійснення західно-європейської федерації з одним спільним парламентом, депутати до якого початково мали б диспетувати парламенти окремих держав, а згодом вибирати всенародним голосуванням. Очолювала б цю федерацію рада міністрів, репрезентативів окремих держав, а всі спірні справи полагоджував би спільний суд.

Велике значення підписаних договорів ще й у тому, що до створеного економічного, а потім і політичного об'єднання шість європейських держав мали б приналежати поступово й інші західно-європейські держави, передусім держави 17-членної Організації Європейської Економічної Співпраці. Тоді б європейська спільнота народів нараховувала 300 мільйонів населення (включно з британським) і стала б могутнім фактором, який своєю потенцією і могутністю неуправляв би всі агресивні плани червоної Москви. До орбіти цієї федерації мали б бути притягнені згодом і незалежні держави африканського континенту.

Зроблений у понеділок 25 березня черговий крок до реалізації європейського об'єднання не був несподіваним. Підписані договори є вислідом майже дворічної праці заінтересованих держав. Перші переговори в справі митної унії відбулися в Мессіні на Сицилії в червні 1955 року, під час так званої вугільно-сталевих конференції. План створення спільної агенції для розвитку і використання атомової енергії (т. зв. Евратом) виник у травні 1955 року, під час конференції у Венеції. Прихильно ставляться до започаткованого економічного об'єднання, як і до майбутніх планів європейської федерації, З'єднані Держави Америки, вбачаючи в такому розвитку єдину запоруку миру і безпеки проти совєтської агресії.

Як загрозливі для своїх імперіалістичних планів, потрапляла цю перший крок на шляху до європейського об'єднання червона Москва, натоваруючи підписання цих договорів, як монополістичну затію... З'єднані Держави Америки та Західної Німеччини, мовляв, головним завданням створеного економічного об'єднання буде продукція атомової зброї.

Такий гострий виступ Совєтів проти започаткованого здійснення ідей європейського об'єднання доказує, що цей розвиток іде всупереч тенденції Москви і перекреслює багато її планів. Цим треба пояснювати також її люті і кампанії проти держав, що підписали в Римі згадані вище договори.

Підписання цих договорів, як і позитивний вислід американсько-британської конференції на Бермудах, доказують, що західний світ в обличчя комуністичної загрози консолідується і об'єднується, вбачаючи саме в такому об'єднанні одну з найбільших гарантій своєї волі і безпеки.

ЗДА У БАГДАДСЬКОМУ ПАКТІ

В одному короткому реченні 5-ої точці комунікату про вислід конференції президент Айзенгауер з пром'яном Мекмилленом на Бермудах сказано про готовність З'єднаних Держав, у рамках невіддільної спільної резолюції в справах Середнього Сходу, взяти активну участь у праці Військової Комісії Багдадського пакту. Ця дипломатична мова має такий глибокий і повальний зміст, що — за негачиним коментарями західної преси, підтвердженням у відгуків усіх комуністичної та просовєтської преси — що постановою З'єднаних Держав вважати одним з найважливіших моментів усієї Бермудської конференції. Пригадаймо коротко, що таке Багдадський пакт і в чому його значення.

Багдадський пакт — це популярна назва Організації Середньо-Східного Договору, МЕТО (Mid-East Treaty Organization), підписаної в Багдаді 22 листопада 1955 року між Англією, Туреччиною, Іраном, Іраком і Пакистаном. Договірні сторони зобов'язалися в цьому договорі співпрацювати в політичній, військовій і економічній ділянках, щоб протиставитися загрозам, небезпечним для їх спільних інтересів. На Багдадській конференції З'єднані Держави мали свого обсерватора, але до того пакту не приступили, дармащо — як твердять політичні коментатори — американська дипломатія підтримувала англійську дипломатію при формуванні того блоку.

Після 19 квітня 1956 року, на З'їзді — держав-учасниць цього пакту в Тегерані, ЗДА вийшли в Економічній Комісії пакту, заявивши цим готовність співпрацювати в ділянці його фінансування та в його економічних проєктах. Хоч тепер, на Бермудській конференції, ЗДА також не заявили ще про своє повне приєднання до Багдадського пакту, проте, вийшовши в його Військової Комісії, практично це фактично стали його членами, тобто готові боротися своєю збройною силою спільні цілі держав того пакту. Так зрозуміла приєднання ЗДА до Військової Комісії Багдадського пакту як американська й міжнародна опінія.

Пресовий референт президента Айзенгауера, Джеймс Гатгері, оприлюднив про постанову Президента й державного секретаря Доллеса на Бермудах ще перед появою офіційного комунікату, поясняя, що це — логічний висновок проголошеної нещодавно й затвердженої Конгресом доктрини Айзенгауера. Во всім було і з сього, що Багдадський пакт зведений виключно проти Совєтів і проти комуністичної підвільної роботи на Середньому Сході. Він є вислідом заходів західної дипломатії створити "середньо-східний бар'єр" проти походу Совєтів на Середній Схід, веденого ще за часів царату і продовжуваного комуністичним правлінням Москви. Раніше це називалося мрією царської Росії про Перську затоку. У практиці це мало означати — заволодіння Московською середньо-східною нафтою та відкриттям шляху на Індію

і Південну Азію. Створити загальний могутній середньо-східний антисовєтський блок не вдалося з двох головних причин: Поперше, різко протиставився йому Єгипет, який вважав, що колоніальна англо-французька політика небезпечніша для арабських країн, аніж совєтська, і вважав, що Багдадський пакт є перешкодою для арабської ліги, отже ніби розбиває одностайного арабського світу. Далі, проти Багдадського пакту рішуче виступила Індія, насторожена фактом, що Пакистан, член цього пакту і противник Індії у спорах за Кашмір, почав доставити з Англії й Америки зброю. Нічого й казати, що совєтська й комуністична преса у всьому світі накинута на Багдадський пакт і вже півтора року веде проти нього неперервну кампанію, в першій черзі брехню, очорнювання та наклепуванням проти нього всіх арабів, як і проти "нової форми західного колоніалізму, зверненого проти самостійності арабських країн". По цій лінії пішли всі три "великі неуврали": індійський прем'єр Джавахарлал Неру, югославський диктатор Тіто і єгипетський президент-диктатор Гамаль Насер. Під впливом заперкоз агітації з Єгипту і Сирії, запрошена до участі в Багдадському пакті Йорданія відмовилася до нього приступити. З уваги на постанову Єгипту і керуваної ним частини арабського світу, З'єднані Держави не приступили до Багдадського пакту, щоб не дразнити Насера і ще більше не штовхати його в сторону Москви. З цієї самої причини З'єднані Держави й тепер, на Бермудах, формально ще до Багдадського пакту не приступили.

Проте, фактичне приєднання Америки з маніфестацією названої того, що Америка цілком схвалює цілі та характер Багдадського пакту і скріплює його своїм авторитетом, своєю участю у військовій ділянці, співпрацюючи з ним уже в ділянці фінансовій. Везуємо, це — демонстрація проти особи і політики Насера. В оцінці єгипетського президента і його політики що доведана основною різницею вирішні англійські й американські чинники. Після того, як Англія підписала з Єгиптом 19 жовтня 1954 року договір про евакуацію Суецького каналу й передачу його під суверенітет Єгипту, що й сталося остаточно 13 червня 1956 р., Англія зрівнювала свій перший погляд на полководця Гамала Абделя Насера. Цей останній, ставши 18 квітня 1954 р. єгипетським прем'єром, а 23 червня 1954 р. президентом Республіки (збереженням становища прем'єра й фактичного диктатора країни), пішов так виразно по лінії поради, отримуваних з Москви, що Англія й Франція зневірившись в можливості будувати мирної співпраці з ним. Звідси, логічно, був і якийсь похід проти Єгипту в листопаді минулого року. Спротив З'єднаних Держав тому походу виник не тільки з принципових мотивів — виключення війни, як засобу вирішення між на рідних

ПРОЄКТИ ЗАБОРОНИ КОМПАРТІЇ У ФРАНЦІЇ

До бюро французького парламенту партії незалежних і селян подали аж чотири проєкти про заборону чи обмеження діяльності комуністичної партії у Франції. В цьому немає нічого дивного, коли зважити, що в усіх це в пам'яті комуністичної саботажі з відправленням війни й постачання до Індокитаю, що в пам'яті всіх деморалізування мобілізованих до Алжиру, кожен і сьогодні може читати й чути беззастановку пропаганду комуністів проти кожного потягнення уряду, навіть уряду соціалістичного, що часто має в парламенті голоси компартії за собою.

Франція — очевидно — не вальнула від того, що за компартію голосує аж 25% виборців. І комунізм нікого у Франції не лякає так, як це собі уявляють, наприклад, в Америці, де на 62 мільйонів голосуючих комуністи дістають тільки 7.805 (явних) голосів (в Англії вони мають лише 0.1% голосів у кожному виборі, в Бельгії 3.5%, в Швеції 4.5%, в Голландії 6%, в Люксембургу 9%). Число членів компартії у Франції сягає 500.000, і тільки Італія перевищує її своїми 2.102.000.

Але справа не тільки в числі членів компартії і навіть не в кількості голосів, що припадають на компартію. Справа в тому, що кілька років тому, коли страйкували у Франції залізничники, виявилось, що вистачить, щоб на одному вузлі застрайкувала кілька диспетчерів і весь вузол — спаралізований. Уявімо собі таке під час війни!

Свого часу, коли стало відомим, що індонезійські комуністи мали у себе план важливої операції французького експедиційного корпусу, ген. Елі заявив, що за його командування в Індокитай кожен план протикомуністичних операцій був заздалегідь відомий ворогові. Справа в тому, що комуністична партія має своїх людей у штабах та в міністерствах, і ні

спору, — але й з того погляду, що Насер — це така передумка єгипетський націоналіст, і що йому треба продовжувати заходи, щоб мирно оселити з ним порозуміння в суттєвих справах та прирідити його для Заходу. Уявімо поведінку єгипетського президента в останніх днях, вже після того, як Ізраїль евакував решту територій Єгипту, сильно підтримала аргументи Мекмиллена і Селвайна Ллойда на Бермудах і захитала — як твердять кореспонденти з Вашингтону — рештою того морального кредиту, що ним користувався Гамаль Насер в тамошніх колах.

Таким чином приступлення Америки до Військової Комісії Багдадського пакту стверджує наявно, що Англія і ЗДА — якщо це не узгодили на 100% своєї політики і тактики на Середньому Сході, — то значно її зблизили, — значно узгодили погляд на політику Єгипту і рішучі надалі так йти на Середньому Сході — разом.

Якщо все сказане вище взяти до уваги, то стане ясно, що треба щось з комуністами у Франції зробити. Зокрема, уряд відчував діяльність компартії як загрозливу саме тепер, під час війни в Алжирі, коли араби посягають на Мавританію й на Сагару, де недавно відкрито багаті поклади вугілля, нафти, заліза й рідкісних мінералів. У всіх посяганнях арабів комуністи стають за ними.

Хоч і як борються але жирські націоналісти, але вони не можуть забезпечити себе від проникання в їхні ряди комуністів, що приходять до них як найкращі помічники, інструктори й пропагандисти, вишколені в Іррі під Парижем чи під Букарештом. Останні арешти в Парижі членів алжирського підпілля (в основні збори фондів проходять на території Франції, бож тут алжирці заробляють гроші), арешти членів політичного апарату Фронту Національного Визволення Алжиру виявили, що ті з європейців, які співпрацюють з підпіллями, зближені до компартії.

Але сміємо твердити, що компартія у Франції не буде заборонена. Проти заборони, в дискусії над цими проєктами у парламентарній комісії, вже виступили представники республіканської партії, радикалів, соціалістів і пужаників, отже — всі від лівого крила до крайнього правого.

Не може Франція, що так одностайно виступила проти Мексика, сама піти шляхом "обмеження свободи". Що б собі хотів про Францію не думав, але вона має високе відчуття внутрішніх потреб і вмис собі давати раду з кожним явищем, коли воно стає дійсною загрозою. Напр., комуністів зовсім антивоєнної поліції, куди вони пролізали в перші роки після війни, а зокрема в період визволення Франції, становили поважний відсоток у підпіллі, яке після відступу німців перебрало владу на місяць. Жовлі Мок дав собі раду з ними без ніяких заборон. Нема підстав думати, що тепер би щось мало змінитися.

Найголосніше сьогорні говоряться у Франції про те, що комуністи є ворогами країни, бо з наказу Москви підтримують і Насера, і всі антифранцузькі рухи в арабських країнах та безмежних областях Африки. Але комуністи змагаються за свої впливи в тих рухах, які не вони викликали, і з цієї точки погляду заборона компартії нічого б не дала.

Однак, є ще один аргумент проти заборони компартії, і то великої ваги.

Ті 25% голосів за компартію походять зовсім не від заляканих та вишколених червоною революцією. Це — переважно люди, яких здать, що компартія найкраще бореться соціальні інтереси робітництва, бо борються їх найголосніше. Але при кожному т. зв. політичному страйку, що потрібний

Роман Голіян

ПІСЛЯ СЕСІЇ УНРАДИ

Мюнхен. — Пізно вночі, 21-го березня закінчилися тут 4-та Сесія УНРади. Замість передбачених 3-ох днів, забрала вона двох більше часу і проходила через низку критичних моментів. У висліді принесла:

1. Виступлення ОУН зі складу Української Національної Ради.

2. Створення коаліційного Виконавчого Органу, складеного з представників усіх членів 5-ти фракцій УНРади, які в ній залишилися.

Виступлення фракції ОУН на четвертий день сесії було несподіваним. Правда, вже з самого початку сесії та в чергових днях фракція ОУН зберігала резерву, яка кидалася в очі, обмежуючись в основному до внесення свого "Проекту Постанови й Доповнень Тимчасового Закону Державного Центру УНР" та до коротких реплік в ході дискусії над цим проектом. Все це, здавалось, вказувало, що фракція ОУН готується до якогось маніфестаційного кроку, заперечивши собі довірливо співвідношення і підтримку деяких інших фракцій, з якими до того часу переговорювала, але ніхто не сподіювався, що цим кроком буде звільнення усім тим, що ОУН співпрацювала і з тим співпрацювала на певних етапах розвитку і діяння УНРади.

В чому річ? Формально знаходимо висновок цього в "Заяві", яку фракція ОУН склала 19 березня, тобто на 4-й день сесії, на руни Президианта УНР і голови Президії УНРади (текст якої був

компаратії з політичних причин, а не виправданих господарських причинами, комуністичний синдикал проваляється і, страйк не вдається. Отже, ті 25% не такі то й страйкни.

Коли компартія діє явно, то відомо, що вона робить і хто їй симпатизує. Комуністичні симпатії нікому не страшні. Якщо компартія заборонити, тоді вона піде в підпілля, звиняє з поля обсервації Кадри й членів і прихильників зменшався, але це будуть кадри загартувані, краще вишколені. В переслідуваннях вони весь час пририватимуть до революції, бо їм не буде місця в нормальному житті.

Крім того, французькі люблять співчувати переслідуваному, не дуже загрозливому над тим, чи він має рацію. Переслідувані комуністи набувають ореолу мучеників.

Ось чому, на нашу думку, компартія у Франції не заборонять. У Франції завжди жили слова Вольтера, що казав про свого противника: "Я з ним не погоджуюсь, але я дам все за те, щоб він міг висловити свою думку".

Свобода слова — найбільший ідеал французів. Як взагалі свобода. Прикладом цього може бути той француз, який іхав зі мною пароплавом і казав, що почував себе як в криміналі.

Подумайте тільки, я не можу зійти з пароплава, якби б мені захотілося. Це мене мучить і демавус...

О. Дич

надрукований в попередньому числі "Свободи". Фактично, причини лежать, здається, в досвіді тексту Проекту Постанови більшості пленуму УНРади не означало відкинення проєкту взагалі. Більшість його точок була прийнята за їх повним текстом, решта була прийнята у змодифікованому сформульованні і різнилася лише формами "іх" переведення в життя, згідно з престижними вимогами Українського Державного Центру, за яким хіба відкрито й дискусійного питання "службового відношення, членів Президії УНРади та її Виконавчого Органу до державно-політичних чинників, а в тому числі й АКВБ". Так засада "непередірченості", як і засада поширення "консолідації на базі УНР з політичними утвореннями, що стоять поза УНРадою, залишилися схваленою основною ділянкою праці Держ. Центру. Отже, чи не буде ближче справжніх причин сесії ОУН, коли на вихідній точці відомої неспроможності узгодження політичної тактики ОУН, що виходить, ортодоксально з ідеологічних основ цієї Організації, з тактикою всіх інших партій УНРади, устрій яких не зв'язаний ригористичними нормами ідеологічної системи, обмежуючись лише до ідеологічних засад кожної звичайної демократичної партії. Ця організація неспроможна з оглядки на принцип "вєдення" з демократичною, практичною підняття себе рішенням більшої була — на нашу думку — саме причиною всіх затримок і нерозв'язаних ускладнень і криз, що страсали УНРадою і її Виконавчим Органом на протязі останніх трьох років, завжди тоді, коли йшло про активізацію вільної політики в існуючих, реальних умовах. Парадоксально було при цьому те, що фракція ОУН завжди керувалася три цим майже ідеями: заломленням вільності української вільної політики, які, з другого боку, в обличчя існуючих умов, примушували її триматися в законних межах декларативного принципіалізму без найменшої свободи рухів на міжнародному терені.

Що було правильне, — по-каже далша політика блоку, який "сформувався на 4-й сесії і який вже створив свій Виконавчий Орган. Проте, немає сумніву, що сесія ОУН поспішала структуру УНРади, а що найважливіше, відірвала її ринкований чинник внутрішньої контролю, який була фракція ОУН навіть в затяжних періодах її опозиції. Жаль і огорчення з приводу "сесії ОУН" виявили декларативно на сесії всі фракції УНРади, признаючи шкідливість збройного владу і закликаючи ОУН змінити рішення, що ускладнює це більше важливу проблему міжпартійної консолідації.

Новий Виконавчий Орган постав на базі коаліції всіх

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЗАСПІВ

(Із "Волоських Акардій")

Прозорий райок встав з дрімоти і клявчій сонячній пісні. Немов дитина срібний дотик, Сидуться зні запашні Думок покінутих в пісні... І серце, збувшись утом, Далекий розкривав споми.

І хочеться згадати час, Коли тоби вельо п'ять років, Коли ми з материнським ласк Не знав про діт та жорстоку І радощів своїй потоки. Стелити свіжому у життя, Без прикрас, без каяття.

Коли усе: р'ята і квіти Були, як друзі, як рідні. Коли хотілось на вітер, Мов на буяного коня, Так, коли-небудь наманя Знепачена скочити і в гості Полюнути в зелений простір.

Волни, Чарина сторона, Шумихи дла дрімуче диво, Його не клявчій волі. Услесиво і жартав, Неначе дівчина вродила? Покинула в волі мене В село, що з'явля Дерев'яне.

Е. САМОХВАЛЕНКО

ки ж чому так пізно і без дозволу? — Не бачи, полковнику. Я не мало зліх намірів. А що прийшов так, непроханий, — Максим поспіхнувся, — як

Юрій Мушкетик

ГАЙДАМАКИ

(5)

Бурна почервонов, потернукою перенісся.

— Добре, приберу. Сам сьміється не люблю, це при Шелесті заведи.

Максим вийшов з земляни. Теплий весняний вітер, напосний запахом молодого ліста і перших квітів, приємно залоскотав обличчя. Повз землянку з глечиком березового соку в руці пройшов незнайомий гайдамака. Побачивши отамана, він швидко кинув головою і встав рукою за шапку. Залізняк скривився. Думав за вернути гайдамаку, присорочив, але той був уже далеко і не хотілось гукати на весь яр.

Видно, що недавно челядинком при дворі десь був. Офіція сам зрозуміє.

До вчора було далеко, Максим роздумував, що ро-

бити зараз. Довго стояв нерухо. Обривав і м'яв у руці вербові котки, слідував очима, як ширив над лісом сонік — боривітер. На душі було тривожно, як і в перші дні. Але тоді він думав — це з незвички, мине трохи часу, призначити й заспокоїть. Проте, спокій не приходив.

Від молоді вільшій, що росла біля копанок, долинула пісня. Залізняк пішов туди. Спочатку слів не можна було розібрати, але коли він завернув за кущ ліщина, у вухах голосно зазвеніла жартівлива пісенька:

... Баба з води вирає, То від кисм пиріє. — Отут, бабо, кайся. Отут покупаєш. Отут вода бігуча, Отут, бабо, лаюча.

Отут називають.

Це ж. — Максим при-

тигнув до себе хлопчика.

— Сумний, і ти тут? — здивувався Залізняк.

— Отаман, — шепнув хтось збоку.

Дід насторожено повернув голову, очевидно, що не впізнаючи по голосу того, хто говорив.

— Тобі б треба призначити мене Сумний, а якесь інше. Приміром, Веселий чи Смішний. Або Веселючий.

— Хіба погано, що я людей розважаю?

— Чого ж погано, дуже гарно. Добре було б, щоб ти й завжди нам співав, людей веселив. Пісня дух бадьорить.

Кобзареве лише проясніло. — Може й буду, якщо сподобається. Я тебе, отамане, пам'ятаю. Ти — Максим, з Медведівки. Мені хлопці сказали, що в них новий отаман. Виходить, я тебе добре знаю, в твоїх хаті гостювати доводилось.

Петрик, що лежав на молодій траві за дідовою спиною, схопився:

— Дядю, то це ви? А Оля?

Це ж. — Максим при-

тигнув до себе хлопчика.

Оля дома, незабаром побачиш її. Наречений мості племінниці, — посміхнувся до гайдамаки. — Як, хлопці, підемо до Петрика в боєри?

Обличчя гайдамаки зазвеніло посмішками, а Петрик, знімаючись, сховав голову за міхвою гілкою. Прислухавшись кілька секунд, Максим пішов від гурту. На серці стало трохи спокійніше.

... З людьми завжди пеніше, — подумав він і рушив до Значка, де паслися коні.

В Медведівку Максим прийшов, коли в хатах ще тільки-тільки засвітилися перші вогні. З собою взяв Миколу. Полковник чигиринський козаки Квашневський мешкав у будинку медведівського ко-манданта Вільявського. Залізняк зупинив коня біля хати дідів Мусів, що жива неподалік, і сказав Миколі:

— Зайдемо розпитати, що і як. Будимку постав десь у кутку, хай не малюють за плечима.

Синіші двері були ще не замкнені.

— Диви, хто прийшов? — піднісся дід Мусій на Максимове вітання. — О, й ти, Ми-

коло! Одфркі, завісь чимось віно, — оглянувся він трохи задіяно.

— Хліб-сіль, діду. Чого ти так здивувався, ніби ми з то-го світу явилися?

Дід замештався. Змір кулаком з стола крихти, відгортну л

40,000 КОБЕРТ

(Інформація з Українського Народного Фонду)

часі висилки осібно милого року листів Українського Конгресового Комітету з серії до українців у ЗІД, а наші Громадяни складають на Українській Наційній Фонд, було розіслане 0,000 конверт із зворотним

ризначення цих конверт
о дуже просте: улегшити
ілку Національного Дато-
бо пожертви на Українсь-
Народний Фонд. Тільки
мав усе готове, тільки
ласти до подвресованої
банкноту, або чек і па-
ти.

у скриньку. Конгресовий комітет мав би зробити ще од-
полегшу: оплачувати листи,
щоб платник не мусів ку-

ти поштову марку! Не то-що це коштує кілька центів, але тому, що за марками ба йти на поштовий уряд, до якого-сь прогостору з не-

ПІСЛЯ СЕСІЇ УНВАДИ

(Закінчення зі сторони 2-ої)

І так, партія УНДС зосе-

маленький очевидно віддасть перевагу більшості. Про вигляди будівельних ефектів праці не можна сказати, що вони будуть позитивними.

справи і фактично фінансують керівник цього ресурсу. Фракція УРДП тримає

друге віцеголовство та ре-
преси і пропаганди.
ськовий resort об'яв-
ленець фракції Союзу Зе-
невсипущої праці. Це
в'язус, але не дає мож-
сти для висновків. П-
треба вірити, що справ-

ль Соборної України (До- дуть краще, бо активніш- ка). Фракція УНДО і бази коаліційної льояль- П не висунули домагання. Виправдати цю льояль-

торгових приділів, але, для
аніфієсування коаліційної
яльності, прийняли без-
торове членство Виконав-
чого Товариства. Сьогодні

КУРС ТЕХНІЧНОГО КРЕСЛЕННЯ

у ФІЛАДЕЛФІЇ

Оцим повідомляю всіх зголошених та заінтересованих,
НАСТУПНИЙ КУРС ТЕХНІЧНОГО КРЕСЛЕННЯ

ПОЧИНАЄТЬСЯ
в П'ЯТНИЦЮ 29-го БЕРЕЗНЯ 1957 р.
о год. 7-й веч. — у власнім приміщенні при вул.
1219 Wingohocking St., Phila., Pa.
Ім'я Дев. Янгокскі, код. G12 70457

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛУБ І ПАТРОНА
МИСТЕЦЬКОЇ СТУДІЇ у ФІЛАДЕЛФІЇ

повідомляють, що
дня 30-го БЕРЕЗНЯ 1957 р.
о год. 7-й вечора
в залі ЗУАДК-у, 866 Норд 7 вул.,

відбудеться
Д о п о в і д ь
проф. ПЕТРА МЕГИКА

Доповідь буде ілюстрована світлинами на екрані, які покаже, що і в яких умовах творять мис...

на окупований Україні.

RADIO CITY MUSIC HALL

Showplace of the Nation Rockefeller Center
THE MUSIC HALL'S GREAT EASTER SHOW
AUDREY HEPBURN • FRED ASTAIRE
 in
"FUNNY FACES"

Co-starring **KAY THOMPSON** with **MICHEL AUCLAIR** • **ROBERT FLENTIN**,
Produced by **ROGER EDENS** • Directed by **STANLEY DONEN**
Technicolor® and VistaVision® • A Paramount Picture

значний веселий фільм; на сцені річне Вє-
кодніє торжество; балет і симфонічна оркест-
Візьміть з собою цілу родину!

Що Вам дають ІНВЕСТИЦІЙНІ ФОНДИ
(MUTUAL FUNDS)

1. Одною інвестицією Ви стаєте співласником найбільш американських підприємств. Ваші гроші є розділені на акції щонайменше 40-50 різних підприємств, з них галузей американської господарки.

2. Ваші інвестиції є під сталим доглядом найкращих фінансових знанців.

3. Ви можете будь-коли зліквідувати Ваше Konto по ній дня.

4. Дивіденди виплачується що три місяці.
• Інвестувати можна одноразово від 250 дол. вг
або місячними вкладками від 10 дол. вгору.
За докладними інформаціями в українській та англійській мові

Нашим представником на стоїть ОННО є пан

LEV DUBAS — 2669 West 14th Street, Cleveland 13, Oh
Tel.: TO 1-1547

W. H. KING MERRITT & CO.

Ім'я	Foreign Language Dept.
Прізвище	(Ukrainian)
Вік Тел.	391 Grand Avenue
	Englewood, New Jersey

Адреса Tel LOWell 7-0103
..... MUrray Hill 8-8840
28-го березня

1

